

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav české literatury a komparatistiky

Posudek vedoucí bakalářské práce Marie Kuželové *Od ohnivé vody k tekutému chlebu aneb Alkohol v současné české próze*

Cíl práce, její účel a směřování

Autorka si předsevzala ve své práci podrobit několik textů současné české literatury naratologické analýze s ohledem na motiv alkoholu. Volbu primárních textů ovlivnily, předpokládám, především autorčiny čtenářské sympatie – vybírala z próz Filipa Topola, Jana Balabána, Emila Hakla, Matěje Hořavy a Sylvie Fischerové. Jisté nahodilosti volby si je autorka ovšem vědoma a zdůrazňuje, že se jedná spíše o shluk jakýchsi případových studií než o komplexní představení dané problematiky.

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Metodologicky se práce opírá především o naratologická východiska, s akcentem zejména na kategorie vypravěče, časoprostoru a postavy. V úvodu se též zmiňuje Ejchenbaumova teorie skazu a poeticko-fenomenologický přístup Bachelardův. Dílčí pasáže svědčí o tom, že autorka čte sekundární texty s porozuměním, zřejmá je též její orientace v širším kulturně-historickém kontextu, jednotlivé přístupy se jí ale nedaří příliš funkčně propojit. V analytických kapitolách například naprosto dominuje naratologická perspektiva, problém skazu ustupuje do pozadí.

Styl a prezentace

Práce má tradiční a předvídatelné členění – po teoreticko metodologické kapitole následují chronologicky řazené kapitoly věnované vybraným textům. Každá kapitola začíná nejdříve obecným představením autora/ky a textu a poté pokračuje analýzou vypravěče, narativního časoprostoru, postav, struktury textu a jeho jazykové roviny. Přičemž není vždy zcela zřejmé, zda a kdy se ke stěžejnímu tématu alkoholu přistupuje „pouze“ jako k motivu a kdy jako prostředku, který zásadním způsobem ovlivňuje narativní strategii textu. Skazovitost zmiňovaná v úvodu práce se totiž zužuje jen na oralitu a ta se redukuje víceméně jen na přítomnost či nepřítomnost dialogičnosti. Analýza „jazykové roviny“ textu, kterou autorka náležitě s tématem alkoholu propojuje, se navíc jeví dost nesystematicky – u některých próz se jedná o analýzu morfologickou, někde lexikální, u některých textů se autorka zaměřuje na metafory či specifické idiomy.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Práce trpí nedostatky, se kterými se často setkáváme při počátečních pokusech o akademické psaní. Například neschopností přesně, jasně a srozumitelně formulovat cíl práce. Obtížným propojováním různorodých metodologických východisek. Analytické části práce se utápí ve zbytečné deskriptivnosti, která kontrastuje (a dost se vylučuje) s pokusy o esejistickou stylizaci. Tu ale naopak velmi oceňuji. Od počáteční nejistoty ale dokázala autorka „ujít velký kus cesty“, vyzkoušet i odvrhnout směry, které nikam nevedly, a pokusit se alespoň trochu zmapovat

neuvěřitelně široký terén. A byť na začátku jejího psaní stálo možná jen osobní okouzlení tématem, chuť k němu načíst co nejvíc literatury a svému nadšení dát nějaký teoretický rámec (což rozhodně není málo) a velmi vágní konstatování, „že tvorba ‚s obsahem alkoholu‘ se dlouhodobě těší pozornosti veřejnosti, autorů i literárních teoretiků“, dokázala Marie Kuželová svou analýzou přinést řadu velmi zajímavých podnětů (např. význam biografického vyprávění v souvislosti s motivem alkoholu, specifická topografičnost „hospodského“ vyprávění atd.).

I přes výše zmíněné problémy práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji ji tedy k obhajobě a navrhuji hodnotit podle jejího průběhu jako velmi dobrou nebo dobrou.

V Praze dne 26. 8. 202

Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.